

Umeå kristna friskoleförening
Box 3010
903 02 Umeå

2009-12-18
1 (10)
Dnr:40-2009:1745

Rektor vid Mariaskolan
Mariehemsvägen 7
903 02 Umeå

Kvalitetsgranskning av arbetet vid trakasserier och kränkande behandling vid den fristående skolan Mariaskolan i Umeå kommun

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolornas arbete vid trakasserier och kränkande behandling under höstterminen 2009. Granskningen av den fristående skolan Mariaskolan belägen i Umeå kommun ingår i detta projekt.

Övergripande information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/kvalitetsgranskning/).

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar ska bidra till förbättrad måluppfyllelse genom att tydliggöra behov av utveckling inom prioriterade områden, så att skolor, övriga verksamheter och huvudmän ges ökade förutsättningar för att genomföra förbättringar.

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar initieras med utgångspunkt i en nationell risk- och väsentlighetsanalys. Med denna som grund inriktas kvalitetsgranskningen mot områden i behov av förbättring samt mot huvudmän och/eller skolor. Dessa granskas utifrån i förväg fastställda perspektiv och frågeställningar.

De styrdokument som gäller för svenskt utbildningsväsende stadgar nolltolerans mot att barn, elever och studerande utsätts för kränkningar, diskriminering eller trakasserier.

Trots kravet på nolltolerans visar olika undersökningar, samt erfarenheter från den regelbundna tillsynen och från enskilda anmälningsärenden, att det inte är ovanligt att barn och elever blir kränkta och/eller trakasserade i svensk skola.

Skolinspektionen har därför valt att genomföra en kvalitetsgranskning med inriktning mot skolornas arbete vid trakasserier och kränkande behandling. Syftet med granskningen är att bidra till att förhindra förekomsten av trakasserier och kränkande behandling vid de granskade skolorna. Totalt har 50 skolor granskats i landet.

Kravet på skolorna att bedriva ett effektivt förebyggande, förhindrande och åtgärdande arbete understryks och konkretiseras i granskningen. Skolinspektionen avser därmed

bidra till att öka de granskade skolornas kunskap om vilket arbete som krävs för att förebygga och förhindra att kränkningar och trakasserier uppstår.

Granskningens resultat ska spridas till skolor och huvudmän som inte ingår i projektet. Resultaten kan därmed utgöra ett underlag för ett förbättringsarbete i hela landet.

Resultatet av Skolinspektionens kvalitetsgranskning redovisas dels i en övergripande rapport, dels i rapporter med bedömningar för varje granskad skola. Där tar Skolinspektionen ställning till om skolan uppfyller skolförfattningarnas krav och med vilken kvalitet arbetet bedrivs. I de fall behov av åtgärder framkommit ansvarar huvudmannen för att åtgärder vidtas.

Mariaskolan har ingått i kvalitetsgranskningen och resultatet redovisas i detta beslut. Underlaget till beslut består av dokument från skolan samt av information som samlats in vid besök på skolan den 6 och 9 oktober 2009. I skolan genomfördes samtal med ett urval av personal och elever samt med rektor och skolsköterska. Beslutet grundar sig också på annan information som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller annat offentligt material. Rektor vid skolan har beretts möjlighet att ge synpunkter på sakinnehållet som ligger till grund för kvalitetsgranskningens beslut.

Ansvariga för kvalitetsgranskningen vid Mariaskolan har utredarna Mårten Olsson och Ulf Pantzare varit.

Fråge-/granskningsområden

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Idag finns bestämmelserna istället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen, dels i diskrimineringslagen.

14 a kap. skollagen innehåller bestämmelser som har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet. Det är Skolinspektionen som har tillsynen över att 14 a kap. skollagen följs.

Diskrimineringslagen innehåller bl.a. bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering av barn och elever. Med diskriminering avses direkt och indirekt diskriminering, instruktioner att diskriminera samt trakasserier och sexuella trakasserier. Med trakasserier avses ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Med sexuella trakasserier avses ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Diskrimineringsombudsmannen ska utöva tillsynen över att diskrimineringslagen följs.

14 a kap. skollagen och diskrimineringslagen innehåller bestämmelser som ålägger huvudmannen att vidta aktiva åtgärder bl.a. i form av åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling respektive trakasserier samt skyldighet att utreda och

vidta åtgärder vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling respektive trakasserier.

Skolinspektionen har med utgångspunkt i 14 a kap. skollagen utifrån forskning, utvärdering och beprövad erfarenhet granskat det arbete som bedrivs i skolorna inom tre frågeområden.

1. Fungerar skolans systematiskt förebyggande arbete för att motverka trakasserier och kränkande behandling av barn och elever?

- *Fungerar skolans rutiner för att upptäcka kränkningar och trakasserier?*

Inom detta frågeområde har skolans arbete med att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och trakasserier granskats. En viktig komponent i detta arbete är att utifrån en kartläggning av skolans behov upprätta plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan. Granskningen har också undersökt om skolan arbetar för att vara en social gemenskap. Vidare har det undersökts om skolan har rutiner för att upptäcka kränkningar och trakasserier.

2. Har skolan ett normkritiskt förhållningssätt?

Inom frågeområdet har granskats om personal sinsemellan och tillsammans med elever återkommande reflekterar över sitt egna förhållningssätt, värderingar och normer samt den betydelse dessa kan ha för att kränkningar och trakasserier kan uppstå.

3. Fungerar skolans rutiner så att kränkningar och trakasserier upphör när det blivit känt att ett barn eller elev blivit kränkt och trakasserat?

- *Använder skolan program utifrån forskning och/eller beprövad erfarenhet i sitt arbete mot trakasserier och kränkningar?*

Inom frågeområdet har det undersökts om skolan har rutiner för att tillse att kränkningar och trakasserier omedelbart upphör då de kommer till personalens kännedom. Vidare har det granskats vilka rutiner skolan har i fall då personal utsätter elever för trakasserier eller kränkande behandling. Om skolan använder sig av program/ programkomponenter utifrån forskning och/ eller beprövad erfarenhet har undersökts. Skolinspektionen har också undersökt om skolan analyserar orsaker till olika fall av kränkningar och trakasserier.

Beskrivning av besökt skola

Mariaskolan är en fristående grundskola med konfessionell inriktning och bedriver verksamheten enligt kristen, evangelisk-luthersk grund. Huvudman för skolan är Umeå kristna friskoleförening. Utbildningen i skolan omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9. För närvarande är 41 elever inskrivna vid skolan. Verksamheten bedrivs huvudsakligen i två byggnader inom området Mariehem i Umeå.

Mariaskolan har en relativt stor andel elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan tar även emot elever som har utsatts för trakasserier och kränkningar eller på annat sätt har haft svårigheter på andra skolor. Skolan har en reseprofil vilket innebär att eleverna under högstadiet får göra en resa i Europa. I skolans kvalitetsredovisning anges att syftet med detta är att eleverna ska vidga sina vyer och förstå sig själva i ett större sammanhang. Även om skolan är en kristen friskola finns elever med andra trosinriktningar, bl.a. muslimer och ateister. Vid intervjuer har framkommit att det är en relativt liten andel av eleverna som kommer från kristna hem. Flera av eleverna har utländskt ursprung. Mariaskolan har en hög lärartäthet; läsåret 2007/08 hade skolan 11,0 lärare med pedagogisk högskoleexamen per 100 elever. Läsåret efter var samma siffra 9,1.

Skolinspektionens iakttagelser

Årlig plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen¹ ska huvudmannen se till att en årlig plan mot kränkande behandling upprättas. På motsvarande sätt stadgar diskrimineringslagen² att en likabehandlingsplan ska upprättas varje år. Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med likabehandlingsplanen till ett dokument. Den årliga planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Enligt Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling³ bör planen bland annat innehålla de slutsatser som kan dras av kartläggningarna om situationen i verksamheten, konkreta mål för och beskrivningar av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt en ansvarsfördelning för detta. Vidare anges att planen bör innehålla tydliga rutiner för akuta och uppföljande åtgärder avseende inträffade kränkningar och hur dessa ska dokumenteras. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling⁴ ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Vid Mariaskolan finns ett dokument som kallas "Mariaskolans arbetsplan för likabehandling 2008-09. Dokumentet är upprättat den 5 november 2008. Diskrimineringsgrunderna är beaktade. Utifrån vad som framkommer vid intervjuer på skolan är planen inte väl förankrad i verksamheten. Vissa av de intervjuade eleverna, men inte alla,

¹ 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100)

² 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567)

³ Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38)

⁴ 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

känner till att det finns en plan men är inte förtrogna med innehållet i den. De har inte heller medverkat vid upprättandet av planen. Såvitt framgår av planen finns ingen kartläggning som ligger till grund för planerade åtgärder för det kommande året. Planen innehåller därför heller inte mål som är kopplade till behov som skulle ha framkommit vid en sådan kartläggning. Det finns en ansvarsfördelning i planen angående vem som ska göra vad vid fall av kränkande behandling. Däremot saknas delegation från huvudmannen till rektorn för att vidta de åtgärder som ankommer på huvudmannen enligt 14 a kap. skollagen. Rektorn har dock uppgett att han förväntas göra det som ankommer på huvudmannen.

Skolinspektionen konstaterar att skolans arbetsplan för likabehandling inte uppfyller de krav som ställs på en årlig plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att barn och elever inte deltagit vid upprättandet av en årlig plan mot kränkande behandling.

Förebyggande och förhindrande arbete

Enligt skollagen⁵ ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare ska huvudmannen, enligt skollagen⁶, se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Enligt läroplanen⁷ ska alla som arbetar i skolan medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Vidare ska skolan sträva efter att varje elev tar ett personligt ansvar för sin arbetsmiljö och successivt utövar ett allt större inflytande över det inre arbetet i skolan.

Mariaskolan bedriver ett omfattande och målinriktat främjande värdegrundsarbete, bland annat genom undervisning i ämnet livskunskap en gång i veckan från och med förskoleklass till och med årskurs 9. Syftet med livskunskapen är främst att öka barnens och elevernas sociala kompetens samt att skapa ett positivt och bra klimat i klassen. I kvalitetsredovisningen anges att skolan arbetar med social och emotionell träning enligt SET. Detta innebär träning i att hantera känslor, att lösa konflikter, empati, självkännedom och respekt. I undervisningen diskuteras hur man bör agera i olika situationer och färdighetsövningar görs. Även kränkningar diskuteras inom ramen för denna undervisning. Skolan arbetar även med kill- och tjejgrupper.

Vid elevintervjuer framkommer att vad skolan förmedlar är att man ska respektera varandra oavsett olikheter i olika avseenden. Eleverna anser vidare att lärarna, även om de är troende, håller isär sin tro från undervisningen. Vidare uppger eleverna att om det förekommer till exempel könsord så tar lärarna tag i det och pratar om det. Enligt

⁵ 14 a kap. 6 § skollagen (1985:1100), jämför 3 kap. 14 § diskrimineringslagen (2008:567)

⁶ 14 a kap. 7 § skollagen (1985:1100), jämför 3 kap. 15 § diskrimineringslagen (2008:567)

⁷ Avsnitt 2.1 och 2.3 förordning (SKOLFS 1994:1) om läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94)

eleverna är det inte acceptabelt att kalla varandra för till exempel bög eller hora. Vid intervju med lärare framkommer även att det på förekommen anledning förs diskussioner om värdegrundsfrågor. Vid Mariaskolan råder således uppfattningen att man ska respektera varandra. Det finns elever med funktionshinder på skolan men inget tyder på att de utsätts för trakasserier. Det är tydligt att arbetet med normer och värden är högt prioriterat på Mariaskolan. Värdegrundsarbetet är integrerat i undervisningen och det finns ett tydligt engagemang för eleverna med ett öppet och förtroendefullt klimat som även är präglat av tillit.

På Mariaskolan har man inte skapat gemensamma definitioner av till exempel kränkningar, trakasserier, mobbning och diskriminering. Något som enligt Skolinspektionens uppfattning inte verkar diskuteras i någon nämnvärd omfattning är frågor om sexuella läggningar som till exempel homosexualitet. Såväl yngre som äldre elever bekräftar denna bild. När det gäller sexualundervisningen menar rektorn att det finns elever som "lever i en söndersexualiserad värld" och att någon elev något år blivit orolig vid sexualundervisningen. Vidare uppger rektorn att det är en balansgång att diskutera dessa frågor och att tjejs illamående är kopplat till detta. Mariaskolan bedriver ett i många avseenden föredömligt värdegrundsarbete som är en naturlig del av det vardagliga arbetet men det är också viktigt att förbereda eleverna på att leva i ett samhälle präglat av mångfald när det exempelvis gäller sexuell läggning.

Skolinspektionen bedömer att värdegrundsarbetet behöver utvecklas när det gäller att diskutera och förmedla kunskap om olika sexuella läggningar men att värdegrundsarbetet i övrigt bedrivs på ett bra sätt.

Arbetet för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att kunna åtgärda trakasserier och kränkningar då de uppstår måste skolan ha rutiner för att försäkra sig om att de upptäcks. Enligt Allmänna råd⁸ bör personalen ha god uppsikt över alla utrymmen och platser.

En tillgång för Mariaskolan i arbetet för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling är skolans litenhet och höga personaltäthet. Elever har uppgett att lärarna har mycket tid för varje elev. Enligt arbetsplanen för likabehandling ska trivselenkäter göras varje hösttermin. På skolan finns även elevskyddsombud för de äldre eleverna vilka ska hålla koll och rapportera till personal om något inträffar. Aktiv vuxennärvaro är dock av central betydelse såväl i det förebyggande som upptäckande arbetet. Det är nödvändigt att ha god uppsikt över de utrymmen och platser där elever befinner sig. Lärarna uppger att man är med eleverna på rasterna men att man ändå inte hinner se allt. Det har även framkommit vid intervjuer att elever tenderar att dra sig till platser där de vuxna inte är. De yngre eleverna vistas i lokaler i direkt anslutning till en annan skola, den betydligt större Mariehemsskolan. Vid intervjuer har det framkommit uppgifter om att relationen kan vara ansträngd och att det ibland kan uppstå problem med

⁸ Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38)

elever från den andra skolan. Det är därför angeläget att Mariaskolans personal är uppmärksamma på detta och vidtar de åtgärder som behövs.

Skolinspektionen bedömer att skolans rutiner för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling behöver utvecklas.

Åtgärdande arbete

Enligt skollagen⁹ är huvudmannen skyldig att utreda omständigheter och i förekommande fall vidta åtgärder om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Enligt Allmänna råd¹⁰ bör det finnas rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn eller elever har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling.

I de fall trakasserier eller kränkningar som sker under skoltid kommer till Mariaskolans kännedom utreds detta enligt personalen. I Mariaskolans arbetsplan för likabehandling finns ett avsnitt om åtgärder vid kränkande behandling men den bild som framkommer vid intervjuer är att valet av åtgärder i hög grad baseras på individuella bedömningar av den enskilde läraren och att gemensamma rutiner saknas eller inte tillämpas. När det gäller dokumentation av incidenter har personalen uppgett att detta skett när man har känt behov av det. Inte heller här finns således ett gemensamt förhållningssätt. Skolan har emellertid nyligen tagit fram en blankett för dokumentation vid kränkande behandling/mobbning. Skolsköterska finns på skolan endast en gång i månaden. Önskemål har framkommit från flera intervjugrupper om att det borde finnas mer personal på skolan för elevvårdande verksamhet. Skolsköterskan har också uppgett att i de fall hon är med på elevvårdskonferenser handlar det om att tala om sjukvårdande uppgifter, och att hon således inte har någon kurativ funktion. Det ska dock nämnas att det är tydligt att elever och personal känner ett stort förtroende för rektorn och att han visar ett stort engagemang i arbetet med eleverna.

Enligt skollagen¹¹ är det förbjudet för huvudmannen eller personalen att utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. I Mariaskolans arbetsplan för likabehandling anges att om en elev känner sig kränkt av lärare eller annan personal ska eleven tala med rektor eller skyddsombud som därefter talar med rektor. Skolan har däremot inte specifika rutiner för att motverka, upptäcka och åtgärda när en vuxen utsätter en elev för trakasserier eller kränkande behandling. Sådana situationer kan kräva andra akuta och långsiktiga insatser för att komma tillrätta med problemet. Det är viktigt att i förväg ha tänkt igenom en strategi om en sådan situation skulle inträffa för att skapa tydlighet och förutsebarhet samt för att vara maximalt förberedd för att kunna handskas med problemet på ett korrekt sätt.

⁹ 14 a kap. 10 § skollagen (1985:1100), jämför 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567)

¹⁰ Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38)

¹¹ 14 a kap. 9 § skollagen (1985:1100)

Skolinspektionen bedömer att rutiner behöver skapas avseende trakasserier och kränkande behandling som vuxna skulle kunna utsätta elever för. Dessa rutiner är naturliga delar i en ny årlig plan mot kränkande behandling som måste upprättas.

Skolinspektionen bedömer att befintliga rutiner för det åtgärdande arbetet behöver förankras i verksamheten på ett tydligare sätt. Dessa rutiner är naturliga delar i en ny årlig plan mot kränkande behandling som måste upprättas.

Mariaskolan använder inte något program utifrån forskning eller beprövad erfarenhet i sitt arbete mot kränkningar och trakasserier. Lärare säger att man växlar mellan olika arbetssätt. En studie¹² som Brottsförebyggande rådet har gjort visar att mobbningsproblemen minskar med i genomsnitt 20 procent om skolor arbetar med systematiska program men visar också att vissa komponenter är mer framgångsrika än andra. Även Skolverket har i rapporten "På tal om mobbning – och det som görs"¹³ belyst olika typer av program. Skolinspektionen menar att skolan i sitt arbete med att bygga upp gemensamma förhållningssätt och rutiner kan ha hjälp av att ta del av de utvärderingar och den forskning som finns inom området.

Skolinspektionens slutsatser och beslut

Fungerar skolans systematiskt förebyggande arbete för att motverka trakasserier och kränkande behandling av barn och elever?

Även om Mariaskolans plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan inte är förankrad i verksamheten bedrivs ett i de flesta avseenden bra arbete för att främja likabehandling och respekt för varandra. Detta arbete bedrivs systematiskt i alla årskurser som en naturlig del i det vardagliga arbetet. När det gäller det förebyggande arbetet i övrigt ska skolans plan mot kränkande behandling bygga på en kartläggning av situationen på skolan för att därefter kunna formulera mål och sätta in riktade åtgärder där behovet är störst. I nuläget är inte skolans plan det arbetsverktyg den är avsedd att vara i det dagliga förebyggande arbetet.

Har skolan ett normkritiskt förhållningssätt?

Eleverna på Mariaskolan är generellt insatta i att man ska respektera alla människor oavsett olikheter. Ett område som dock behöver utvecklas på skolan är arbetet med att förmedla kunskap om olika sexuella läggningar. Eleverna upplever att detta inte diskuteras alls, vilket är inkonsekvent eftersom eleverna har en god uppfattning om andra diskrimineringsgrunder som till exempel funktionshinder. Skolpersonalen behöver ges möjlighet att reflektera över sina egna värderingar och hur dessa kan få genomslag i undervisningen.

¹² Alvant, Per (2009) *Effekter av anti-mobbningsprogram – vad säger forskningen?* Brottsförebyggande rådet

¹³ *På tal om mobbning – och det som görs* (2009) Kunskapsöversikt, Skolverket

Fungerar skolans rutiner så att kränkningar och trakasserier upphör när det blivit känt att ett barn eller elev blivit kränkt och trakasserat?

Lärare och rektor vidtar snabbt åtgärder så att kränkningar och trakasserier upphör. Dessa åtgärder är dock inte baserade på gemensamma rutiner utan mer på varje lärares individuella bedömning av vad som framstår som ändamålsenligt i den aktuella situationen. Skolinspektionen vill särskilt framhålla vikten av att dokumentera det arbete som görs och tillvarata erfarenheter från tidigare incidenter.

Skolinspektionen har i sin kvalitetsgranskning identifierat några områden som huvudmannen måste åtgärda eller behöver förbättra för att förhindra att kränkningar och trakasserier uppstår. Nedanstående punkter visar vilka områden som måste åtgärdas respektive områden där förbättringsåtgärder behövs.

Områden som måste åtgärdas

- Skolinspektionen konstaterar att skolans arbetsplan för likabehandling inte uppfyller de krav som ställs i 14 a kap. skollagen på en årlig plan mot kränkande behandling.
- Skolinspektionen bedömer att barn och elever inte deltagit vid upprättandet av en årlig plan mot kränkande behandling, vilket är ett krav enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Områden som behöver förbättras

- Skolinspektionen bedömer att värdegrundsarbetet behöver utvecklas när det gäller att diskutera och förmedla kunskap om olika sexuella läggningar men att värdegrundsarbetet i övrigt bedrivs på ett bra sätt.
- Skolinspektionen bedömer att skolans rutiner för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling behöver utvecklas.
- Skolinspektionen bedömer att rutiner behöver skapas avseende trakasserier och kränkande behandling som vuxna skulle kunna utsätta elever för. Dessa rutiner är naturliga delar i en ny årlig plan mot kränkande behandling som måste upprättas.
- Skolinspektionen bedömer att befintliga rutiner för det åtgärdande arbetet behöver förankras i verksamheten på ett tydligare sätt. Dessa rutiner är naturliga delar i en ny årlig plan mot kränkande behandling som måste upprättas.

Uppföljning m.m.

Huvudmannen Umeå kristna friskoleförening ska senast inom fyra månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 18 april 2010 till Skolinspektionen, avdelningen i Umeå¹⁴ redovisa vilka åtgärder som vidtagits med anledning av beslutet.

På Skolinspektionens vägnar

Carina Abréu
Avdelningschef

Mårten Olsson
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Anna Wide, enhetschefen Hans Larson samt utredaren Ulf Pantzare deltagit.

¹⁴ Skolinspektionen, Nygatan 18-20, 903 27 Umeå